

Nærings- og fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Høring - Forslag til endring av regler om turistfiske

Vi viser til departementets brev av 6. januar 2020 med forslag til endringer av regler om turistfisket.

Innledningsvis vil vi vise til rapporten «Turistfiske i sjø» (2011) fra en arbeidsgruppe nedsatt av departementet med deltakelse fra næring og forvaltning. Her er turistfiske-næringen kortfattet beskrevet slik:

«Turistfiske-næringen er en sammensatt næring. Aktørene som tilbyr og tilrettelegger for fiske i sjøen er av varierende størrelse, og de ulike tilbudene er forskjellige. I den ene enden av skalaen finner man store rorbuanlegg som tilbyr alt fra overnatting og servering til velutrustede fiskebåter, fiskeutstyr og muligheter for fiskebehandling, opplæring og guiding. I den andre enden av skalaen finner man aktører som leier ut egne hus/hytter og båter til turistene, uten ytterligere tilrettelegging. Noen kan leie ut hyttene sine på egen hånd, mens andre benytter utleiebyråer for å nå turistene og deres marked. I mange tilfeller brukes utenlandske reiseoperatører til å ta seg av det øvrige tilbudet. Vi må heller ikke glemme at det kommer fisketurister til Norge som ikke har noen som helst kontakt med turistfiske-næringen under oppholdet. Det kan dreie seg om turister med campingvogner eller bobiler som fisker underveis på reisen.»

Dette mener vi fremdeles i hovedsak er en dekkende beskrivelse av mangfoldet i næringen, men det er antakelig flere virksomheter enn for snart 10 år siden, spesielt i Nord-Norge. I rapporten ble det påpekt behov for å samle kunnskap om næringen, og for å gjennomgå og vurdere mulige tiltak for å sikre at turistfisket i fremtiden er bærekraftig. Et viktig formål med arbeidet var å legge et grunnlag for at turistfiske-næringen får utvikle seg innenfor stabile og langsiktige rammer. Det ble dessuten fremhevet et behov for å øke kunnskapen om næringen og bedre tilgangen på data om fisket som utøves.

Behovet for økt kunnskap har bare tiltatt etter 2011, men ingen av forslagene fra rapporten ble iverksatt før 2018. Da kom for første gang på plass et system med registrering av turistfiskevirksomheter og fangstrapportering. På denne bakgrunn er vi derfor bare i starten av å samle inn forvaltningsrettet kunnskap om turistfiske næringen på en systematisk måte. Det er fremdeles store mangler i kunnskapen om næringen, og dette bør tas med i betraktningen når det vurderes tiltak som endrer reguleringen. Næringen bør dessuten gis tilstrekkelig tid til å tilpasse seg nye rammer for å drive turistfiskevirksomhet.

I det følgende vil vi kommentere de enkelte tiltakene som er tatt opp i høringsnotatet.

Utførsel kun for personer som fisker i regi av registrert virksomhet

Departementet foreslår at man kun skal ha adgang til å ta med seg fisk ut av landet dersom man har fisket hos og oppholdt seg ved en registrert turistfiskevirksomhet. Endringen skal bidra til at det kan bli bedre oversikt over uttaket av fisk fra havet som turistfisket fører med seg, og til en ytterligere profesjonalisering av og legitimitet for turistfiske næringen. Tiltaket skal også styrke konkurransesituasjonen for seriøse, registrerte turistbedrifter sammenliknet med andre tilbydere som ikke bidrar på samme måte til bl.a. verdiskapingen lokalt.

Det er i dag registrert over 1 100 enheter i Fiskeridirektoratets register over turistfiskevirksomheter. Av disse har 741 oppgitt med en inntekt på minst kr 50 000 per år fra turistfiske i sjøen, og er dermed registreringspliktig etter forskrift om turistfiskevirksomheter. De øvrige virksomhetene er registrert etter eget ønske. Det er ikke mulig å gi noe godt anslag på hvor mange flere virksomheter som vil la seg registrere dersom fiske ved en registrert bedrift blir et vilkår for å ta med seg fangst ut fra Norge. Vi ser likevel ikke bort fra at et relativt betydelig antall virksomheter kan ha latt være å registrere seg fordi kundene er tilfredse med en utførselskvote på 10 kg, særlig i Sør-Norge. Forslaget kan derfor potensielt føre til en betydelig økning i antall registreringer, ettersom vilkårene i forskriften setter en lav terskel for frivillig registrering. I utgangspunktet kan dette være en god effekt av forslaget, fordi det legger til rette for en mer omfattende fangstrapportering. Samtidig må vi forvente at arbeidet med å sikre fangstrapportering fra virksomhetene i samsvar med regelverket blir mer utfordrende. En foreløpig erfaring fra rapporteringsordningen etter to år er at en del virksomheter ikke rapporterer fangster. Ved slutten av fjorårets sesong gjaldt dette ca 250 virksomheter. Videre rapporterer en del av virksomhetene fangster på en måte som ikke er i samsvar med forskriftens krav, f.eks. om antall fisk per tur (innsatsdata) og antall gjenutsettinger av fisk.

En annen utfordring med forslaget er at personer med norsk statsborgerskap eller som bor i Norge ikke lenger lovlig vil kunne ta med seg egenfanget fisk ut av Norge, med mindre fisket har foregått i regi av en registrert turistfiskevirksomhet. Vi er usikker på hvor stort praktisk problem dette er, men man kan tenke seg at en slik regel vil kunne ha dårlig legitimitet hvis man som bosatt i Norge f.eks. ikke får ta med fangst til familie i utlandet, samtidig som turister som kommer til Norge på kortvarig besøk kan ta med seg inntil 20 kg over grensen.

Det er eksempler på at utenlandske foretak organiserer turistfiske i Norge. Slike foretak er ikke nødvendigvis registrert i Foretaksregisteret, og faller derfor utenfor ordningen med registreringsplikt og fangstrapportering. Vi ser det som en stor fordel at slike virksomheter må registreres i Norge og rapportere fangster dersom kundene skal kunne ta meg seg fangst over grensen.

Fiskeridirektoratet støtter således forslaget, men mener det bør vurderes å åpne for at også norske statsborgere og personer som er bosatt i Norge får en utførselskvote selv om man ikke har fisket i regi av en registrert turistfiskevirksomhet. Man kan tenke seg at det settes som vilkår at opplysninger om fangsten og planlagt utførsel meldes til myndighetene gjennom en nettportal, mobilapp e.l. og eventuelt mot et gebyr.

Tolldirektoratet og Fiskeridirektoratet er for øvrig i gang med å se på mulighetene for å utarbeide en standardisert dokumentasjon som kan benyttes ved utførsel av fisk.

Kvotevarighet på ett år

I dag gjelder utførselskvoten innenfor en periode på 7 kalenderdager. Det innebærer at det må gå 7 dager før en privatperson kan ta med fisk ut av landet på nytt. Departementet ønsker tilbakemelding fra høringsinstansene om hvorvidt den tidsperioden bør endres til én gang årlig.

For en del fisketurister som kommer til Norge er det nok ikke uvanlig med flere reiser hit i løpet av et år. Vi ser ikke noe stort problem med at fisketurister fortsatt skal ha adgang til ta med seg fisk flere ganger i løpet av et år. En begrensning på antall utførsler i løpet av en slik periode vil for øvrig være svært vanskelig å kontrollere, og vil forutsette en eller annen form for registrering hver gang man tar med seg fisk over grensen.

Fiskeridirektoratet støtter derfor ikke dette forslaget. Dersom antall utførsler skal begrenses bør det likevel være adgang til mer enn en utførsel i løpet av et år, og det må være på plass et register e.l. som gjør det praktisk mulig å holde rede antall utførsler i løpet av perioden.

Utførsel kun av hel hodekappet sløyd fisk

Departementet foreslår at utførselskvoten endres slik at det kun skal være tillatt å ta med hel fisk (sløyd og hodekappet). Endringen skal bidra til å forhindre ressursløsning ved at det ikke blir kastet så mye restråstoff i forbindelse med filetering, og til å sette reiselivsopplevelsen i sentrum fremfor å legge til rette for et mengdefiske.

Vi mener det er tvilsomt om et slikt tiltak vil virke etter intensjonen. Skinn, bein og andre restprodukter vil nok fremdeles bli kastet ved videre bearbeiding av fisken i turistens hjemland. Forslaget innebærer i realiteten en reduksjon i antall fisk som kan tas med ut av Norge, og vil derfor kunne føre til mer utkast eller gjenutsetting her. Dersom utførselsreguleringen skal brukes til å redusere fiskeinnsatsen, mener vi at man heller bør vurdere å redusere kvoten, f.eks. tilbake til 15 kg.

Vi er enig i at bruk av omregningsfaktorer ikke er hensiktsmessig.

Strengere praktisering av regelverket (reaksjoner ved regelbrudd)

Vi er enig i at regelverket knyttet til turistfisket bør håndheves strengere etter at det nå har virket i to år. Dette gjelder f.eks. plikten til å rapportere fangster, men også brudd på reglene om utførsel av fisk. Når det gjelder fangstrapportering, peker vi igjen på at forslaget om kun å tillate utførsel når man har fisket i regi av en registrert virksomhet vil kunne føre til at mange «nye» aktører innlemmes i rapporteringsplikten, og gi utfordringer når det gjelder etterlevelse av regelverket. Det må imidlertid kunne forventes at de som har inntekter fra turistfiske i dag er klar over ansvaret og pliktene som følger av å være en registrert turistfiskevirksomhet.

Etter å ha vært i kontakt med Tolldirektoratet er vi kjent med at etaten mener flere tiltak er aktuelle for å kunne reagere mot regelbrudd mer effektivt:

- Det bør vurderes å endre § 2 andre ledd i forskrift om utførselskvote av fisk og fiskevarer fra sportsfiske som sier at det kun kan tas beslag av fisk og fiskevarer ut over den tillate kvote. Endringen går ut på at all fisk og fiskevarer som medbringes, inkludert kvoten, skal beslaglegges ved overtredelse. Dette vil kunne styrke den allmennpreventive effekten av regelen og innebære en effektivisering av kontrollen.
- Det foreslås også en endring av § 2 første ledd, for å gjøre det klart at det skal dokumenteres dersom fisk som utføres er kjøpt av registrert næringsdrivende: «Fisk eller fiskevarer kjøpt i Norge omfattes ikke dersom det kan dokumenteres at fisken eller fiskevarene er kjøpt fra registrert næringsdrivende, eller dette av andre grunner fremstår som overveiende sannsynlig.»
- I saker som oversendes politiet kan Tolletaten beregne en standard på hva lagring, frakt og destruksjon koster per kilo fisk, og kunne kreve erstatning. I spesielt grove saker bør det kreves inndragning av for eksempel tilhenger/spesialutstyr som er brukt ved overtredelsen. Dette er innenfor dagens regelverk.
- Selv om samarbeidet mellom Tolletaten og politi fungerer veldig godt, kan Tolletaten tilby politiet avlastning ved å benytte Tolletatens forenklede forelegg for overtredelser innenfor en viss mengde/verdi. Dette vil effektivisere behandlingen av de minste overtredelsene og spare politiressurser. Forslaget krever regelverksendring hos Tolletaten.

Fiskeridirektoratet støtter disse forslagene.

Utvidelse av antall arter som rapporteres og løpende rapportering

For å sikre en bedre oversikt over ressursuttaket ønsker departementet å høre hvorvidt det er et behov for å forsterke rapporteringsreglene, og dermed klargjøre ytterligere pliktene knyttet til det å være registrert turistfiskebedrift. Departementet ønsker høringsinstansenes syn på om antall arter det skal rapporteres om, bør utvides ut over artene torsk, kveite, sei, uer og steinbit. Det foreslås dessuten løpende fangstrapportering.

I 2018 ble det rapportert 2,36 millioner fisk, hvorav 970 tusen ble sluppet ut igjen. Tilsvarende tall for 2019 er 2,46 millioner fisk hvorav 990 tusen ble sluppet ut igjen. En foreløpig gjennomgang av innrapporterte data viser at det kan være stor forskjell i kvaliteten innrapporterte data. Vi antar at dette bl.a. har sammenheng med hvordan dataene registreres. Best kvalitet (og rapportering i samsvar med forskriften) synes å kunne oppnås ved at turistene selv registrerer fangster etter endt fisketur via en skjerm (nettbrett e.l.) som er gjort tilgjengelig fra bedriftens side. Veldig mange virksomheter registrerer imidlertid fangstene selv ved bruk av PC og «Min side», hvor dataene legges inn linje for linje med grunnlag i innsamlede papirskjema som gjestene har fylt ut. Dette er en tungvint måte å registrere data på dersom man har mange turer å rapportere. I praksis ser vi også at registreringen f.eks. kan mangle innsatsdata (antall turer), og at det kun rapporteres totalsum over en gitt periode. Dette reduserer dataenes bruksverdi. Å kreve løpende rapportering vil redusere muligheten til å summere fangster over tid, men det øker også arbeidet med rapporteringen, særlig ved en utvidelse av antall arter det skal rapporteres på. Hvis arbeidet med å rapportere fangster oppleves å være uforholdsmessig stort for den enkelte bedrift, kan resultatet bli redusert datakvalitet eller manglende rapportering.

Etter vår mening vil vi oppnå best kvalitet på rapporteringen dersom flest mulig virksomheter tar i bruk nettbrett, mobil e.l. slik at turistene selv kan bidra med å registrere fangstene. Den enkelte virksomhet vil fremdeles ha ansvaret for korrekt fangstrapportering. Dette vil legge godt til rette for løpende rapportering og en utvidelse av antall arter, og medvirke til en profesjonalisering av aktørene som driver næring med grunnlag i turistfisket. Det er imidlertid viktig å ha en dialog med næringen dersom en skal stille krav om denne måten å rapportere på, slik at ordningen eventuelt kan fases inn i løpet av en rimelig tidsperiode der aktørene og tilbydere av fangstrapporteringssystemer får tid til å forberede en overgang. Det er i dag flere aktører som tilbyr slike tjenester. Det er mulig dette ikke passer for alle, f.eks. fordi virksomheten er plassert på et sted utenfor nett- eller mobildekning. I så fall må man finne alternative løsninger.

Vi mener på denne bakgrunn at det bør innføres en plikt for virksomhetene til å ta i bruk digitale fangstrapporteringssystem, med en rimelig tid til å forberede en slik overgang (f.eks. 2 år). Antall rapporterte arter bør ikke økes før rapporteringen innenfor gjeldende artsutvalg fungerer tilfredsstillende. Ved en eventuell utvidelse av antall arter mener vi brosme, lange, lyr og lysing kan være aktuelle fiskeslag.

Tilrettelegging for bruk av restråstoff

Departementet ønsker høringsinstansenes innspill på om det finnes måter for forvaltningen å kunne tilrettelegge for bruk av restråstoff fra turistfiskevirksomheter, gjennom f.eks. endring av regelverk e.l.

Fiskeridirektoratet har ingen innspill til dette punktet, men vi stiller spørsmål ved om problemet med restråstoff fra denne næringen har et slikt omfang som enkelte hevder. Slik dagens turistfiskevirksomheter er spredd langs kysten antar vi det er svært vanskelig å finne praktiske måter å håndtere restråstoffl på som er innenfor en rimelig kost/nytte-vurdering.

Tydeliggjøring av plikten til opplæring og informasjon

Departementet foreslår å tydeliggjøre i forskriftsteksten den plikten virksomhetene har til å gi tilstrekkelig opplæring og informasjon til turistene for å sikre korrekt fangstrapportering.

Vi er enige i forslaget.

Tillatelsesordning etter lovendring

Departementet ønsker høringsinstansenes syn på hvorvidt en fremtidig tillatelsesordning for turistfiskevirksomheter er ønskelig, og hvorvidt det bør gjøres en lovendring for å kunne stille vilkår om tillatelse.

Fiskeridirektoratet mener at en før man tar stilling til spørsmålet om lovhjemmel må ha en diskusjon om hva som skal være formålet med en ordning med tillatelse/konsesjon, og hvilke kriterier som eventuelt kan være egnet til å skille mellom virksomheter som skal ha eller ikke ha adgang til å drive turistfiskevirksomhet. I en slik diskusjon bør næringen, kommuner og andre relevante etater være med.

Vennlig hilsen

Med hilsen

Aksel Eikemo
direktør

Trond Ottemo
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

